

Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind legislația europeană comună în materie de vânzare

COM(2011) 635 final – 2011/0284 (COD)

și Comunicarea Comisiei către Parlamentului European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – O legislație europeană comună în materie de vânzare în vederea facilitării tranzacțiilor transfrontaliere în cadrul pieței unice

COM(2011) 636 final

(2012/C 181/14)

Raportor: **dna Ana BONTEA**

La 11 octombrie 2011, în conformitate cu articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Comisia Europeană a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Comunicarea Comisiei către Parlamentului European, Consiliu, Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor – O legislație europeană comună în materie de vânzare în vederea facilitării tranzacțiilor transfrontaliere în cadrul pieței unice

COM(2011) 636 final.

La 16 noiembrie 2011 și, respectiv, la 25 octombrie 2011, în conformitate cu articolul 114 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Consiliul și Parlamentul European au hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind legislația europeană comună în materie de vânzare

COM(2011) 635 final – 2011/0284 (COD).

Secțiunea pentru piața unică, producție și consum, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 8 martie 2012.

În cea de-a 479-a sesiune plenară, care a avut loc la 28 și 29 martie 2012 (ședința din 29 martie), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 87 de voturi pentru, 54 de voturi împotriva și 7 abțineri.

1. Concluzii și recomandări

1.1 CESE apreciază intenția CE de a contribui la facilitarea extinderii comerțului transfrontalier pentru întreprinderi, în special pentru IMM-uri, la încurajarea achizițiilor transfrontaliere ale consumatorilor și la consolidarea avantajelor pieței interne.

1.2 Din punct de vedere al **formeii** Legislației europene comune în materie de vânzare – LEV (Regulament) și al **opțiunii alese** („al doilea regim”, opțional), CESE apreciază pozitiv valorificarea propunerilor sale anterioare. Cu toate acestea, așa cum a arătat și în avizul său anterior, CESE consideră că astfel de obiective trebuie realizate treptat, începând cu contractele transnaționale de vânzare de bunuri (*Business to Business – B2B*), văzute ca acțiuni-pilot, necesare pentru verificarea coexistenței regimurilor și a punerii lor concrete în aplicare⁽¹⁾.

1.3 Din punct de vedere al **principiilor subsidiarității și proporționalității**, CESE atrage atenția cu privire la necesitatea respectării pe deplin a acestor principii de către LEV.

1.4 Din punct de vedere al **conținutului**, CESE consideră că *Propunerea de Regulament* necesită unele îmbunătățiri importante, astfel încât:

— să faciliteze tranzacțiile în întreaga UE, să contribuie semnificativ la susținerea activităților economice din cadrul pieței unice și să asigure valorificarea în mai mare măsură a potențialului acesteia;

— să genereze în mod real valoare adăugată europeană, în termeni de costuri și avantaje pentru operatorii economici și consumatori;

— să ofere avantaje substanțiale în ceea ce privește *O mai bună legiferare* și un mediu de reglementare simplificat, clar și ușor de folosit;

— să reducă costurile implicate de tranzacțiile transfrontaliere;

— să asigure certitudine juridică și o coerență sporită între reglementările orizontale și cele verticale;

— IMM-urile și consumatorii să beneficieze în mod practic și cert de noile reglementări.

⁽¹⁾ JO C 84, 17.3.2011, p. 1.

1.5 Divizarea LEV și separarea reglementărilor privind contractele dintre întreprinderi (B2B) de cele privind contractele cu consumatorii, în două documente, cu stabilirea unor calendare clare de implementare pentru fiecare, va contribui la reducerea efortului întreprinderilor și al consumatorilor de cunoaștere a noilor reglementări și de aplicare a acestora.

1.6 CESE consideră deosebit de important caracterul opțional al noii reglementări și asigurarea respectării pe deplin a libertății de negociere cu privire la acceptarea LEV.

1.7 CESE subliniază următoarele aspecte principale:

- existența unor dificultăți importante în aplicarea LEV;
- necesitatea luării în considerație în mai mare măsură a specificului IMM-urilor;
- necesitatea elaborării, cu consultarea organizațiilor patronale, inclusiv ale IMM-urilor, și ale consumatorilor, a unor modele europene de clauze contractuale, specializate pe anumite domenii comerciale sau sectoare de activitate, care să conțină clauze și condiții standard și care să fie disponibile în toate limbile oficiale ale UE, ca instrumente deosebit de utile în relațiile B2B și B2C; aceste modele ar trebui prezentate simultan cu publicarea regulamentului;
- necesitatea asigurării în mai mare măsură a certitudinii juridice și îmbunătățirea conținutului LEV;
- în conformitate cu art. 12 și 169 din Tratat, cerințele de protecție a consumatorilor și a IMM-urilor trebuie să fie luate în considerare în conceperea și punerea în aplicare a tuturor politicilor UE și a măsurilor adoptate.

1.8 CESE atrage atenția că adoptarea LEV nu este suficientă pentru a asigura extinderea comerțului transfrontalier al întreprinderilor și a achizițiilor transfrontaliere pentru consumatori, invitând Comisia Europeană și statele membre să continue eforturile pentru valorificarea integrală a potențialului pieței unice de creștere economică și de creare de locuri de muncă.

1.9 CESE subliniază importanța măsurilor complementare pentru a garanta că părțile cărora li se poate aplica legislația europeană comună în materie de vânzare, dacă va fi adoptată, sunt informate cu privire la modul de aplicare eficace și de interpretare uniformă a legii.

1.10 Organizațiile consumatorilor subliniază că propunerea, așa cum a fost ea înaintată, nu ar trebui să fie utilizată pentru tranzacțiile efectuate de consumatori. IMM-urile și organizațiile angajatorilor subliniază că, după ce vor fi fost efectuate o serie de modificări și luate măsurile complementare necesare, propunerea poate fi utilizată pentru tranzacțiile efectuate de consumatori. Propunerile din partea IMM-urilor și ale organizațiilor reprezentative ale consumatorilor continuă să fie foarte divergente în multe puncte. Găsirea soluției optime, general acceptate, reprezintă un proces complex și dificil.

1.11 CESE invită Comisia, Consiliul și Parlamentul să ia în considerare aceste aspecte în definitivarea LEV sau a oricărei alte

inițiativă care urmărește reglementarea drepturilor consumatorilor în UE și să fie continuat dialogul cu organizațiile reprezentative ale IMM-urilor și ale consumatorilor, astfel încât să se asigure orientarea LEV în mai mare măsură către nevoile beneficiarilor, pentru a contribui semnificativ la facilitarea tranzacțiilor din UE.

2. Context

2.1 Cadrul juridic actual

2.1.1 Cadrul juridic actual în UE este caracterizat prin diferențe între sistemele juridice naționale și între legislațiile în materie contractuală din cele 27 de state membre.

2.1.2 Legislația UE conține o serie de norme comune, în special în domeniul contractelor încheiate între întreprinderi și consumatori (B2C), care armonizează dreptul material al contractelor pentru consumatori. Recent adoptata Directivă 2011/83/UE privind drepturile consumatorilor⁽²⁾ realizează o armonizare deplină a elementelor esențiale ale contractelor la distanță, cum ar fi informațiile precontractuale, cerințele formale, dreptul de reziliere, transferul riscurilor și livrarea, lăsând la un nivel de armonizare minimă doar garanțiile juridice și clauzele contractuale abuzive.

2.1.3 Articolele 12, 38, 164, 168 și 169(4) din Tratat garantează prevalența măsurilor naționale, dacă acestea sunt mai avantajoase pentru consumatori.

2.2 Dificultăți întâmpinate de comercianți și consumatori

2.2.1 În prezent, numai unul din zece comercianți din UE exportă bunuri în cadrul pieței unice și majoritatea acestora nu exportă decât către un număr redus de state membre. Doar 8 % dintre consumatori au cumpărat bunuri și servicii pe internet dintr-un alt stat membru. Potențialul pieței interne și a comerțului electronic transfrontalier este parțial neexploatat.

2.2.2 Obstacolele existente sunt generate, printre altele, de diferențele dintre reglementările fiscale, cerințele administrative, dificultățile la livrare, regimurile lingvistice și culturale diferite, nivelul scăzut de răspândire a accesului în bandă largă, cerințele privind protecția datelor, design, limitările teritoriale ale proprietății intelectuale, modalitățile de plată și diferențele între legislații în materie contractuală. Datele Comisiei din alte studii arată că, în tranzacțiile dintre întreprinderi și consumatori, unul dintre principalele obstacole care îi împiedică pe consumatori să cumpere din străinătate este lipsa unor căi de atac eficiente: 62 % dintre consumatori nu au efectuat achiziții online transfrontaliere deoarece se temeau de fraudă, 59 % nu știau cum să procedeze dacă ar fi întâmpinat probleme, 49 % erau îngrijorați cu privire la livrare și 44 % erau nesiguri în privința drepturilor lor de consumatori⁽³⁾:

a) **Comercianții**, în special IMM-urile, se confruntă cu probleme cum ar fi:

- cunoașterea dispozițiilor legislației străine aplicabilă în materie contractuală;

⁽²⁾ JO L 304, 22.11.2011, p. 64.

⁽³⁾ Tabloul de bord al piețelor de consum (Consumer Market Scoreboard), ediția a 5-a, martie 2011.

- complexitatea juridică sporită în comerțul transfrontalier, în raport cu comerțul intern;
- costurile suplimentare de tranzacționare mari.

2.2.3 Obstacolele în calea comerțului transfrontalier au efecte negative semnificative asupra întreprinderilor și consumatorilor.

3. Propunerea Comisiei

3.1 Comunicarea Comisiei ⁽⁴⁾ cuprinde decizia de prezentare a unei propuneri de regulament ⁽⁵⁾ privind instituirea LEV, cu scopul declarat de a îmbunătăți funcționarea pieței interne, prin facilitarea extinderii comerțului transfrontalier.

3.2 Propunerea Comisiei reprezintă:

a) din punct de vedere al **instrumentului ales**:

- un set **alternativ** de drept contractual, identic în toate statele membre și comun pentru întreaga UE, care va coexista cu legislațiile naționale existente în materie contractuală;
- un cadru **opțional**, ales de părțile contractante. Acordul consumatorului pentru aplicarea LEV trebuie să fie exprimat sub forma unei declarații explicite, distincte de declarația prin care se exprimă acordul în vederea încheierii contractului.

b) din punct de vedere al **forme**i: fiind Regulament, LEV va avea aplicabilitate generală și directă.

c) din punct de vedere al **conținutului**:

- un set cuprinzător (183 de articole), însă nu complet, de drept contractual, vizând:
- principiile generale în materia dreptului contractelor;
 - dreptul părților de a primi informațiile precontractuale esențiale, norme de încheiere a contractelor, dreptul de retragere al consumatorilor și nulitatea contractelor;
 - interpretarea clauzelor contractuale, norme privind conținutul și efectele contractelor, precum și clauzele prezumate a fi abuzive;
 - obligațiile părților și măsurile reparatorii;
 - norme comune suplimentare privind daunele pentru pierderi, dobânda de întârziere;
 - restituirea și prescripția.

Anumite aspecte sunt în continuare reglementate de normele de drept național aplicabile în temeiul Regulamentului 593/2008 ⁽⁶⁾ (Roma I).

⁽⁴⁾ COM(2011) 636 final.

⁽⁵⁾ COM(2011) 635 final.

⁽⁶⁾ JO L 177, 4.7.2008, p. 6.

3.3 LEV este axată pe contractele cele mai relevante pentru comerțul transfrontalier (contractele de vânzare-cumpărare între întreprinderi și consumatori sau între întreprinderi în cazul în care cel puțin o parte este IMM, inclusiv contractele de furnizare de conținut digital sau prestarea de servicii conexe).

3.4 LEV este limitată la contractele transfrontaliere (cu posibilitatea statelor membre de a o extinde).

4. Observații generale

4.1 CESE apreciază intenția CE de a contribui la facilitarea extinderii comerțului transfrontalier pentru întreprinderi, în special pentru IMM-uri, la încurajarea achizițiilor transfrontaliere ale consumatorilor și la consolidarea avantajelor pieței interne.

4.2 Din punct de vedere al **principiilor subsidiarității și proporționalității**, CESE atrage atenția necesității respectării pe deplin a acestor principii de către LEV.

4.3 Din punct de vedere al **forme**i (regulament) și **opțiunii** alese („al doilea regim” în fiecare stat membru, aplicat opțional, în baza acordului expres al părților), după cum s-a exprimat CESE în avizul sus-menționat, „astfel de obiective trebuie realizate treptat, începând cu contractele transnaționale de vânzare de bunuri (*Business to Business – B2B*), văzute ca acțiuni-pilot”.

4.4 Din punct de vedere al **conținutului**, CESE consideră că *Propunerea de Regulament* necesită unele îmbunătățiri importante, astfel încât:

- LEV să faciliteze tranzacțiile în întreaga UE, să contribuie semnificativ la susținerea activităților economice din cadrul pieței unice și să asigure valorificarea în mai mare măsură a potențialului acesteia;
- să aducă în mod real o valoare adăugată europeană, în termeni de costuri și avantaje pentru operatorii economici și consumatori;
- să ofere avantaje substanțiale în ceea ce privește *O mai bună legislație* și un mediu de reglementare simplificat, clar și ușor de folosit;
- să reducă costurile implicate de tranzacțiile transfrontaliere;
- să asigure certitudine juridică și o coerență sporită între reglementările orizontale și cele verticale, acordându-se o atenție specială cerințelor de transparență, claritate și simplitate, nu numai în folosul practicienilor în domeniul dreptului, ci mai ales în folosul întreprinderilor mici și al consumatorului obișnuit;
- IMM-urile și consumatorii să beneficieze în mod practic și cert de noile reglementări.

4.5 Anterior, CESE a subliniat că „astfel de obiective trebuie realizate treptat, începând cu contractele transnaționale de vânzare de bunuri (Business to Business – B2B), văzute ca acțiuni-pilot, necesare pentru verificarea coexistenței regimurilor și a punerii lor concrete în aplicare” (7).

Divizarea LEV și separarea în două documente a reglementărilor privind contractele B2B de cele B2C, cu stabilirea unor calendare clare de implementare pentru fiecare, va contribui la facilitarea deciziei legiuitorilor cu privire la ce tehnică legislativă ar trebui să se aplice fiecărui set de reglementări, luând în considerare puterea de negociere a părților.

4.6 Actualul conținut al LEV a generat importante nemulțumiri și critici din partea organizațiilor de consumatori și de IMM-uri, care au pus sub semnul întrebării necesitatea unui instrument opțional pentru stimularea comerțului electronic și tehnica legislativă (regimul opțional) utilizată în domeniul contractelor cu consumatorii.

4.7 CESE invită Comisia, Consiliul și Parlamentul să ia în considerare aceste aspecte în definitivarea LEV și să se continue dialogul cu organizațiile reprezentative ale IMM-urilor și ale consumatorilor, astfel încât să se asigure orientarea LEV în mai mare măsură către nevoile beneficiarilor.

4.8 CESE consideră deosebit de important caracterul opțional al noii reglementări și asigurarea respectării pe deplin a libertății de negociere cu privire la acceptarea LEV.

4.9 În relația cu întreprinderile mari sau cu poziție dominantă pe piață, se recomandă identificarea celor mai adecvate măsuri complementare care să faciliteze pentru IMM-uri exercitarea dreptului liber de a alege între cele două regimuri juridice, cu respectarea caracterului opțional al LEV.

4.10 În conformitate cu art. 12 și 169 din Tratat, cerințele de protecție a consumatorilor și a IMM-urilor trebuie să fie luate în considerare în conceperea și punerea în aplicare a tuturor politicilor UE și a măsurilor adoptate.

4.11 Comitetul subliniază anumite dificultăți majore în ceea ce privește punerea în aplicare a LEV:

— clarificarea raportului dintre instrumentul opțional și dreptul internațional privat european, – inclusiv dispozițiile imperiative derogatorii de la nivel național și normele de ordine publică – articolul 9 și, respectiv, 21 din Regulamentul 593/2008;

— clarificarea explicită a rolului Regulamentul Roma I în cazul contractelor B2C, ținând seama de hotărârile recente ale Curții de Justiție a Uniunii Europene în această privință;

— asigurarea în mai mare măsură a certitudinii juridice și a unui set complet de norme de drept al contractelor care să nu facă referire la dreptul intern diferit din cele 27 de state membre și să nu ridice probleme de interpretare și aplicare.

4.12 CESE atrage atenția că adoptarea LEV nu este suficientă pentru asigurarea extinderii comerțului transfrontalier, pentru valorificarea integrală a potențialului pieței unice de creștere economică și de creare de locuri de muncă.

4.13 În contextul crizei economice și financiare, trebuie să se depună toate eforturile pentru asigurarea unui cadru de stimulare a exporturilor și de eliminare a costurilor administrative; din perspectiva consumatorilor, trebuie să se asigure creșterea încrederii acestora în piața internă și încurajarea achizițiilor lor transfrontaliere, prin punerea la dispoziție a unor căi de atac individuale eficiente.

4.14 CESE invită Comisia Europeană și statele membre să continue eforturile de eliminare a obstacolelor rămase în calea comerțului transfrontalier, să promoveze și să susțină exporturile IMM-urilor și să se implice în mod activ în identificarea și aplicarea celor mai adecvate măsuri pentru valorificarea oportunităților pieței unice de către întreprinderi și consumatori, subliniind importanța cooperării și a dialogului calitativ al autorităților cu partenerii sociali, inclusiv cu organizațiile IMM-urilor și ale consumatorilor.

4.15 CESE atrage atenția asupra importanței **măsurilor complementare** necesare pentru a garanta că părțile cărora li se poate aplica legislația europeană comună în materie de vânzare, dacă va fi adoptată, sunt informate cu privire la modul de aplicare eficace și de interpretare uniformă a legii. Prin intermediul sistemului de informare al pieței interne – IMI și prin celelalte canale de informare, statele membre trebuie să asigure informarea tuturor părților interesate despre conținutul amplu al LEV, despre diferențele dintre legislația națională și a UE, inclusiv aspecte privind jurisprudența și bunele practici înregistrate.

5. Observații speciale

5.1 *Necesitatea luării în considerare în mai mare măsură a specificului IMM-urilor*

5.1.1 CESE consideră că propunerea de Regulament ar trebui să fie îmbunătățită, pentru luarea în considerare în mai mare măsură a specificului IMM-urilor:

— 99,8 % din întreprinderi sunt IMM-uri, din care 92 % sunt microîntreprinderi, cu o medie de 2 salariați (8);

(7) JO C 84, 17.3.2011, p. 1.

(8) EUROSTAT.

- microîntreprinderile exportă către un număr redus de state membre, după ce au făcut analize detaliate ale pieței;
- modelul de afaceri comun al unui microîntreprinderi nu vizează încheierea de contracte transfrontaliere în 27 de state membre;
- există obstacolele importante pentru tranzacțiile transfrontaliere ale IMM-urilor evidențiate la pct. 2.2.2.

5.1.2 Propunerea nu a reușit să fie suficient de prietenoasă pentru IMM-uri. Un instrument complex și abstract în domeniul dreptului contractelor, cu referiri pentru anumite aspecte la dreptul intern diferit din cele 27 de state membre, nu va permite aplicarea sa de către IMM-uri fără recurgerea la servicii de asistență și consultanță juridică. Instrumentele aplicative sunt strict necesare și pot contribui la alegerea LEV de către IMM-uri.

5.1.3 Organizațiile IMM-urilor⁽⁹⁾ susțin necesitatea ajungerii la un echilibru mai solid între drepturile și obligațiile părților contractante în relațiile B2C, subliniind necesitatea unor clarificări și simplificări:

- articolul 23 (alineatul (1) privind obligația de divulgare a informațiilor referitoare la bunurile și serviciile conexe este prea vag formulat);
- articolul 29 (sanctiunile sunt prea cuprinzătoare și imprecise);
- articolul 39 (clauzele ofertantului ar trebui să prevaleze);
- articolul 42 alineatul (1) litera (a) (perioada de așteptare) ar trebui preluate dispozițiile din Directiva privind drepturile consumatorilor);
- articolul 51 (nevoi urgente, a fi „neprevăzător”, „ignorant” sau „neexperimentat” nu pot fi invocate ca justificare – principiul bunei credințe și corectitudinii acoperă situațiile prevăzute la acest articol);
- articolul 72 (în cazul unor negocieri de durată între părți, toate clauzele ar trebui să fie cuprinse într-un singur contract, altfel ar reprezenta sarcini administrative prea mari pentru IMM-uri din punct de vedere al costurilor și al timpului alocat);
- articolul 78 (la alineatul 1 trebuie precizat că, în cazurile în care un drept este conferit unui terț, este nevoie de acordul celeilalte părți);
- la articolul 78 alineatul (4) cu privire la drepturile conferite unui terț sau de către un terț, cuvintele „acceptare implicită” trebuie eliminate. Ele produc incertitudine juridică;

- articolul 97 (obligațiile părților trebuie echilibrate);
- articolul 130 alineatele (3) și (5) (lipsește prevederea cu privire la obligația de păstrare responsabilă de către cumpărător);
- articolul 142 alineatul (4) (se adaugă „primul” transportator);
- articolul 159 alineatul (1) (necesită clarificări suplimentare);

5.1.4 LEV trebuie să asigure aplicarea pe deplin, în toate etapele, a principiului „Gândiți mai întâi la scară mică” și a principiului proporționalității, cu reducerea sarcinilor administrative și a cheltuielilor inutile pentru IMM-uri. CESE subliniază importanța deosebită a menținerii la un nivel minim a costurilor de reglementare pentru IMM-uri și invită Comisia, Consiliul și Parlamentul să ia în considerare acest aspect în definitivarea LEV.

5.2 Protecția consumatorilor

5.2.1 Astfel cum s-a pronunțat anterior, CESE subliniază importanța asigurării certitudinii juridice „pe baza celor mai avansate formule de protecție pentru cetățeni și întreprinderi”, fără a se „împiedica statele membre să mențină sau să stabilească măsuri mai stricte de protecție a consumatorilor”⁽¹⁰⁾ și pledează „pentru o piață unică cu caracter instrumental, spre avantajul cetățeanului-consumator”⁽¹¹⁾.

5.2.2 Conținutul LEV a generat nemulțumiri și critici din partea multor organizații ale consumatorilor (vizând nivelul de protecție scăzut, raportat la art. 169(4) din Tratat, aplicarea LEV fără luarea în considerare în mod real a voinței consumatorilor, etc.), acestea solicitând excluderea contractelor B2C din LEV.

5.2.3 Pot fi prezentate numeroase exemple din care reiese că propunerea nu urmărește un nivel maxim de protecție posibilă pentru consumatori:

- articolul 5 (determinarea obiectivă a caracterului rezonabil);
- articolul 13 (1) (înțelesul exact al expresiei „clar și ușor de înțeles”);
- articolul 13 (3) (c) (absența definiției pentru „suport durabil”);
- articolul 19 (5) (absența definiției pentru „termen rezonabil”);
- articolul 20 (2) (înțelesul exact al expresiei „tranzacție curentă”);
- articolul 28 (1) (înțelesul exact al expresiei „în mod rezonabil”);

⁽⁹⁾ Datele de poziție ale UEAPME:
http://www.ueapme.com/IMG/pdf/120119_pp_General_Remarks_CESL.pdf
http://www.ueapme.com/IMG/pdf/120119_pp_Specific_Remarks_CESL.pdf

⁽¹⁰⁾ JO C 84, 17.3.2011, p. 1.

⁽¹¹⁾ JO C 132, 3.5.2011, p. 3.

- articolul 30 (1) (c) (absența definiției pentru „un conținut și un grad de securitate juridică suficiente”);
- articolul 42 (2) (în caz de nefurnizare a informațiilor, contractul ar trebui să fie considerat nul și neavenit);
- articolul 45 (consumatorul nu ar trebui să suporte în nici o împrejurare costul returnării bunurilor);
- articolul 52 (2) [termenele ar trebui să fie de minimum un an în cazul corespunzător literei (a) și doi ani în cazul corespunzător literei (b)];
- articolul 53 (confirmarea nu ar trebui să fie niciodată implicită);
- articolul 71 (formularea ar trebui clarificată);
- articolul 74 (înțelesul expresiei „manifest nerezonabile”);
- articolul 79 (1) (nu există o definiție a tipului de abuz care are drept consecință caracterul „neobligatoriu” al clauzei);
- articolul 79 (2) (directiva nu ia în considerare diferența dintre elementele esențiale și cele neesențiale ale unui contract);
- articolul 82 [directiva omite normele privind comunicarea clauzelor, obligațiile privind informarea și normele care ar trebui excluse automat din orice contract, indiferent de corectitudinea conținutului, deoarece contravin bunei credințe (bona fide)];
- articolul 84 [lista clauzelor abuzive (negre) este prea scurtă și este neconformă cu cele mai progresiste legislații naționale];
- articolul 85 [aceeași situație pentru clauzele prezumate a fi abuzive (gri)];
- articolul 99 (3) (dispoziție total inacceptabilă);
- articolul 105 (2) (termenul ar trebui să fie de minimum doi ani);
- articolul 142 (sensul juridic și natura al expresiei „posesia efectivă a bunurilor” nu este echivalentă în traducerile în diferite limbi, în conformitate cu diferite regimuri juridice naționale);
- articolul 142 (2) (înțelesul expresiei „conținut digital”);
- articolul 167 (2) (posibilitatea de anticipare a notificării ar trebui exclusă);
- articolele 179 și 180 (formularea ar trebui clarificată).

5.2.4 Pentru asigurarea încrederii consumatorilor, sunt necesare și măsuri speciale pentru angajarea răspunderii și

urmărirea transfrontalieră în caz de fraudă și înșelătorie, 59 % dintre consumatori menționând acest motiv ca obstacol pentru tranzacțiile transfrontaliere.

5.3 Necesitatea elaborării unor modele europene de clauze contractuale

5.3.1 CESE subliniază necesitatea elaborării unor modele europene de clauze contractuale, care:

- să fie disponibile simultan cu publicarea LEV și cu intrarea în vigoare a acesteia;
- să fie specializate pe anumite domenii comerciale sau sectoare de activitate;
- să conțină clauze și condiții standard cuprinzătoare, care să valorifice acquis-ul, să garanteze un nivel foarte înalt de protecție a consumatorilor în contractele B2C și libertatea contractuală în contractele B2B și să pună pe deplin în aplicare *Small Business Act*;
- să fie disponibile în toate limbile oficiale ale UE;
- să fie monitorizate și reanalizate la intervale regulate, pentru îmbunătățirea conținutului acestora, prin valorificarea bunelor practici, a doctrinei și a practicii judiciare.

Instrumentele aplicative sunt deosebit de utile pentru IMM-urile care doresc să încheie contracte transfrontaliere cu consumatorii.

5.3.2 Este necesară implicarea organizațiilor mediului de afaceri, ale IMM-urilor și ale consumatorilor și cooperarea cu acestea în elaborarea modelelor europene de clauze contractuale.

5.4 Necesitatea garantării unei certitudinii juridice sporite

5.4.1 Propunerea de Regulament ridică probleme: de stabilire a temeiului de drept corespunzător, de interpretare și aplicare.

5.4.2 Pentru multe aspecte se face referire la legislația internă (de exemplu, personalitatea juridică, nulitatea unui contract pentru lipsa capacității, pentru caracter ilegal sau imoral, stabilirea limbii contractului, chestiunile legate de nediscriminare, reprezentare, pluralitatea de debitori și creditori, subrogarea în drepturile părților inclusiv cesiunea, compensația și confuziunea, materia dreptului de proprietate, inclusiv transferul de proprietate, dreptul proprietății intelectuale și materia răspunderii civile delictuale), ceea ce va impune comercianților studierea acestui cadru legislativ, creșterea cheltuielilor cu consultanța juridică și incertitudine juridică.

5.4.3 Nu există mecanisme pentru asigurarea interpretării uniforme pe teritoriul UE a Regulamentului. O bază de date a hotărârilor judecătorești nu va stabili un precedent judiciar valabil pentru instanțele naționale, care sunt competente în interpretarea și aplicarea Regulamentului, fiind posibile interpretări diferite, care vor crea incertitudine juridică.

5.4.4 Este recomandabilă monitorizarea hotărârilor judecătorești, promovarea bunelor practici și elaborarea de rapoarte anuale, măcar în primii 5 ani de aplicare a Regulamentului, pentru evaluarea continuă a rezultatelor înregistrate, promovarea bunelor practici și luarea măsurilor care se impun pentru facilitarea interpretării uniforme a acestuia pe teritoriul UE.

5.5 Alte observații

În perioada de criză este puțin probabil ca la nivel național să fie alocate sume importante pentru acțiuni de informare și promovare a noilor reglementări. Este recomandabilă completarea punctului 4 – Implicații bugetare din Expunerea de motive cu măsuri de sprijin viitoare, constând în sesiuni de formare organizate de Comisie și pentru reprezentanții organizațiilor mediului de afaceri, ale IMM-urilor și ale consumatorilor care vor asigura informarea membrilor lor despre legislația europeană comună în materie de vânzare, precum și cu măsuri de sprijinire a acestora pentru acordarea de consultanță gratuită în aplicarea Regulamentului.

Bruxelles, 29 martie 2012

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Staffan NILSSON

ANEXA

Avizului Comitetului Economic și Social European

I. Următoarele puncte din avizul secțiunii au fost modificate pentru a reflecta amendamentele adoptate de Adunarea Plenară, deși peste o pătrime din totalul voturilor exprimate au fost în favoarea menținerii lor în forma originală [articolul 54 alineatul (4) din Regulamentul de procedură]:

a) Punctul 1.2

„Din punct de vedere al **forme**i Legislației europene comune în materie de vânzare – LEV (Regulament) și al **opțiunii a**lese («al doilea regim», opțional), CESE apreciază pozitiv valorificarea propunerilor sale anterioare. Cu toate acestea, așa cum a arătat și în avizul său anterior ⁽¹⁾, CESE consideră că inițiativa Comisiei ar trebui să înceapă de la realizarea unui set de instrumente care să servească drept cadru de referință comun accesibil părților care încheie contracte transfrontaliere, continuând cu prezentarea unui instrument opțional pentru contractele transfrontaliere privind vânzarea de bunuri (B2B), care să opereze în regim pilot, ca o modalitate utilă de a testa coexistența regimurilor și modul în care sunt puse în practică.”

Rezultatul votării amendamentului:

Voturi pentru: 93
Voturi împotriva: 41
Abțineri: 6

b) Punctul 1.7

„1.7 CESE subliniază următoarele aspecte principale:

- existența unor dificultăți importante în aplicarea LEV;
- necesitatea luării în considerație în mai mare măsură a specificului IMM-urilor;
- necesitatea elaborării, cu consultarea organizațiilor patronale, inclusiv ale IMM-urilor, și ale consumatorilor, a unor modele europene de clauze contractuale, specializate pe anumite domenii comerciale sau sectoare de activitate, care să conțină clauze și condiții standard și care să fie disponibile în toate limbile oficiale ale UE, ca instrumente deosebit de utile în relațiile B2B și B2C; aceste modele ar putea fi promovate indiferent dacă se adoptă sau nu legislația europeană comună în materie de vânzare;
- necesitatea asigurării în mai mare măsură a certitudinii juridice și îmbunătățirea conținutului LEV;
- în conformitate cu art. 12 și 169 din Tratat, cerințele de protecție a consumatorilor și a IMM-urilor trebuie să fie luate în considerare în conceperea și punerea în aplicare a tuturor politicilor UE și a măsurilor adoptate.”

Rezultatul votării amendamentului:

Voturi pentru: 75
Voturi împotriva: 68
Abțineri: 7

c) Punctul 1.9

„1.9 CESE subliniază importanța măsurilor complementare pentru a garanta că părțile cărora li se poate aplica legislația europeană comună în materie de vânzare, dacă va fi adoptată, sunt informate cu privire la modul de aplicare eficace și de interpretare uniformă a legii. Cu toate acestea, Comitetul subliniază că propunerea, așa cum a fost ea înaintată, nu ar trebui să fie utilizată pentru tranzacțiile efectuate de consumatori.”

Rezultatul votării amendamentului:

Voturi pentru: 85
Voturi împotriva: 53
Abțineri: 5

d) Punctul 4.3

„4.3 Din punct de vedere al **forme**i (regulament) și **opțiunii a**lese («al doilea regim» în fiecare stat membru, aplicat opțional, în baza acordului expres al părților), după cum s-a exprimat CESE în avizul sus-menționat, instrumentul ar putea fi limitat la contractele pur comerciale, lăsând la o parte deocamdată contractele cu consumatorii.”

⁽¹⁾ JO C 84, 17.3.2011, p. 1 (punctul 1.2 și 1.3).

Rezultatul votării amendamentului:

Voturi pentru: 93
Voturi împotriva: 41
Abțineri: 6

e) Punctul 4.13

„4.13 În contextul crizei economice și financiare, trebuie să se depună toate eforturile pentru asigurarea unui cadru de stimulare a exporturilor și de eliminare a costurilor administrative; din perspectiva consumatorilor, trebuie să se asigure creșterea încrederii acestora în piața internă și încurajarea achizițiilor lor transfrontaliere, prin punerea la dispoziție a unor căi de atac individuale și colective eficiente.”

Rezultatul votării amendamentului:

Voturi pentru: 71
Voturi împotriva: 66
Abțineri: 8

f) Punctul 5.3.1

„5.3.1 CESE subliniază necesitatea elaborării unor modele europene de clauze contractuale, care:

- să fie disponibile indiferent de intrarea în vigoare a LEV;
- să fie specializate pe anumite domenii comerciale sau sectoare de activitate;
- să conțină clauze și condiții standard cuprinzătoare, care să valorifice acquis-ul, să garanteze un nivel foarte înalt de protecție a consumatorilor în contractele B2C și libertatea contractuală în contractele B2B și să pună pe deplin în aplicare Small Business Act;
- să fie disponibile în toate limbile oficiale ale UE;
- să fie monitorizate și reanalizate la intervale regulate, pentru îmbunătățirea conținutului acestora, prin valorificarea bunelor practici, a doctrinei și a practicii judiciare.

Instrumentele aplicative sunt deosebit de utile pentru IMM-urile care doresc să încheie contracte transfrontaliere cu consumatorii.”

Rezultatul votării amendamentului:

Voturi pentru: 75
Voturi împotriva: 68
Abțineri: 7

II. Următorul punct din avizul secțiunii a fost eliminat pentru a reflecta amendamentul adoptat de Adunarea Plenară, deși a întrunit un număr de voturi pentru reprezentând cel puțin o pătrime din voturile exprimate [articolul 54 alineatul (4) din Regulamentul de procedură]:

a) Punctul 5.4.1

„5.4.1 Comitetul subliniază că, din perspectiva consumatorilor, unul din principalele domenii de îngrijorare cu privire la tranzacțiile transfrontaliere constă în lipsa unor căi efective de recurs. Recentele propuneri ale Comisiei, de directivă privind metode alternative de soluționare a litigiilor și de regulament privind soluționarea online a litigiilor, reprezintă un important pas înainte. Un mecanism european pentru acțiunile colective în despăgubire continuă însă să lipsească.”

Rezultatul votării amendamentului:

Voturi pentru: 71
Voturi împotriva: 71
Abțineri: 7

Articolul 56 alineatul (6) din Regulamentul de procedură prevede că, în cazul în care, în cursul votului, voturile pentru sunt la paritate cu voturile împotriva, președintele de ședință dispune de votul decisiv. În conformitate cu această dispoziție, președintele a decis să susțină amendamentul.